

**Onderzoek beschermde soorten
plangebied N320 omgeving
Culemborg**

**Onderzoek beschermde soorten
plangebied N320 omgeving
Culemborg**

Colofon

Titel	Onderzoek beschermde soorten plangebied N320 omgeving Culemborg
Projectnummer	11193
Opdrachtgever	Provincie Gelderland Postbus 9090 6800 GX Arnhem
Datum	28 juni 2011
Status rapport	Definitief
Bestand	11193 ond besch soort.wpd
Opdrachtnemer	De Groene Ruimte BV Postbus 400 6700 AK Wageningen tel. 0317-423969 fax 0317-418758 dgr@dgr.nl www.dgr.nl
Handtekening voor akkoord directie	Naam : ir. P.A.F.M. Reijbroek Handtekening:
Auteursrecht	De auteursrechten van dit rapport rusten bij zowel opdrachtgever als opdrachtnemer, tenzij schriftelijk anders is/wordt overeengekomen. Alleen degenen bij wie het auteursrecht rust zijn gerechtigd het rapport voor eigen gebruik te vermenigvuldigen, te verspreiden of toe te passen, alsook om het ter informatie aan derden openbaar te maken tegen onderling (= zij bij wie het auteursrecht rust) overeengekomen voorwaarden (kosten, citeren, gebruiken, wijzigen etc).
Aansprakelijkheid	Raadpleging van en eventuele verdere handelingen met/op basis van het door De Groene Ruimte BV geleverde product vallen buiten elke verantwoordelijkheid van opdrachtgever en/of De Groene Ruimte BV.

INHOUD

1. INLEIDING	3
2. WERKWIJZE EN UITVOERING	5
3. ALGEMENE BESCHRIJVING PLANGEBIED EN TOELICHTING OP DE INGREEP	7
4. RESULTATEN	13
5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	19
BRONNEN	21

BIJLAGEN

Bijlage 1. Samenvatting verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet (FF-wet)

KAARTEN

- Kaart 1. Planlocatie 1
- Kaart 2. Planlocatie 2
- Kaart 3. Planlocatie 3
- Kaart 4. Planlocatie 4
- Kaart 5. Planlocatie 5 en 6

I. INLEIDING

In opdracht van de Provincie Gelderland heeft De Groene Ruimte BV in de periode maart tot en met mei 2011 een onderzoek naar beschermde soorten ingevolge de Flora- en faunawet (FF-wet) uitgevoerd voor het plangebied N320 te Culemborg.

Het plangebied betreft zes deellocaties langs de provinciale weg N320. Het plangebied ligt globaal tussen de snelweg A2 en de bebouwde kom van Culemborg. Alle locaties zijn naar schatting minder dan 0,5 ha groot.

De ingreep betreft een capaciteitsvergroting van de N320, globaal vanaf de aansluiting met de snelweg A2 tot de Rijksstraatweg in Culemborg. Ten behoeve van de ingreep zullen in ieder geval bomen en beplanting worden gerooid en watergangen worden gedempt. De ingreep is in het kader van de FF-wet aan te duiden als een 'ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'.

In deze rapportage zijn de resultaten verwoord van het onderzoek naar beschermde soorten van het plangebied. In het kader van het onderzoek zijn een beknopt bronnenonderzoek en veldonderzoeken uitgevoerd. Van het plangebied is een situatiebeschrijving opgenomen. Daarnaast zijn -per soortengroep- de aangetroffen en de zeer waarschijnlijk aanwezige, beschermde soorten aangegeven. Ook is aangegeven welke van deze soorten door de ingreep ter plaatse worden verstoord en voor welke soorten mitigerende en compenserende maatregelen noodzakelijk zijn.

Er heeft geen andere toetsing plaatsgevonden dan aan de vereisten vanuit de FF-wet.

An aerial photograph showing a road network in a rural area. A green line, representing a proposed route, starts at a junction labeled 'Aansluiting RW A2 - N320' and runs towards a junction labeled 'Ronde P'. The green line is highlighted with a red oval labeled '1'. At the 'Ronde P' junction, the green line continues, and a red circle labeled '2' highlights a specific area. A black arrow points to a location on the green line, and another black arrow points to a location near the 'Ronde P' junction. The surrounding area consists of green fields and some buildings. Labels include 'RW A2', 'Wethouder Schoutenweg', 'Laan naar Park', and 'Ronde P'.

2. WERKWIJZE EN UITVOERING

Ter voorbereiding op het veldbezoek is voor het plangebied een aantal bronnen (internetsites, verspreidingsatlassen en andere relevante bronnen) geraadpleegd, om een indruk te krijgen van de mogelijke natuurwaarden van (de omgeving van) het plangebied.

De veldbezoeken zijn uitgevoerd door een ervaren veldecoloog van De Groene Ruimte. Er is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten. Daarbij zijn alle (sporen van) beschermde soorten genoteerd. Ook andere bijzondere waarnemingen zijn genoteerd en er zijn foto's gemaakt.

Er is gericht gezocht naar (sporen van) beschermde soorten, maar er zijn geen gerichte inventarisaties (met vallen of dergelijke) naar bepaalde soorten(groepen) uitgevoerd. Wel is er gebruik gemaakt van een schepnet om beschermde amfibieën, vissen, ongewervelden en waterplanten vast te stellen.

In onderstaande tabel zijn de data van de veldbezoeken weergegeven, inclusief de weersomstandigheden en de soortgroepen.

Datum	Tijd	Weersomstandigheden	Soortgroep
28 maart 2011	13:30 - 20:00	zonnig, windkracht 1, 10°C	alle
2 april 2011	17:15 - 21:00	bewolkt, windkracht 2, 19°C	amfibieën (Heikikker)
4 april 2011	14:00 - 21:00	halfbewolkt, windkracht 2, 17°C	amfibieën (Heikikker)
7 mei 2011	20:45 - 22:15	helder, droog, windkracht 1-2, 22°C	amfibieën (Rugstreeppad)
21 mei 2011	21:15 - 23:15	helder, droog, windkracht 1, 18°C	amfibieën (Rugstreeppad)

In de rapportage zijn ter illustratie en toelichting enkele foto's¹⁾ opgenomen, opdat een zo compleet mogelijk (ecologisch) beeld wordt verkregen van het plangebied. Uiteraard zijn de wettelijk beschermde soorten apart vermeld en is aangegeven welke consequenties dit heeft voor de verdere procedure inzake de capaciteitsvergroting van de N320 omgeving Culemborg.

¹⁾ Alle in deze rapportage opgenomen foto's zijn gemaakt tijdens het veldbezoek, tenzij anders is aangegeven.

Deellocatie 3 en 4 (bron: Provincie Gelderland)

Deellocatie 5 en 6 (bron: Provincie Gelderland)

3. ALGEMENE BESCHRIJVING PLANGEBIED EN TOELICHTING OP DE INGREEP

Ligging en omgeving

Het plangebied bestaat uit zes deellocaties langs de provinciale weg N320. De weg voert door een rivieren- en komgrondenlandschap waarin grienden, knotwilgen en populierenbossen karakteristieke elementen vormen. Aan de zuidkant van het tracé is het komgrondenlandschap nog goed herkenbaar. Er zijn afwisselend intensief gebruikte weilanden en grienden en populierenbossen aanwezig, zoals ook in het Beesdse Veld (EHS) dat 200 meter van het plangebied ligt.

Bij de bodemvorming in het komgrondegebied rond Culemborg heeft behalve afzetting van rivierklei ook veenvorming een rol gespeeld (klei op veen). De geologische ondergrond aan de noordkant van de weg bestaat zowel uit komgronden als stroomruggronden. Hoewel de terreinen zijn geëgaliseerd, kan de ligging van de vergraven stroomruggen nog bepaald worden aan de hand van de ligging van een aantal zandwinningsplassen. Het natuurgebied 'Zandput Rietveldseweg' bestaat uit een grote zandwinningsplas omringd door populierenbos.

De oostelijke helft van het tracé grenst aan de noordkant rechtstreeks aan een bedrijventerrein in de bebouwde kom van Culemborg. Op het bedrijventerrein is braakliggend land aanwezig en zijn nieuwe watergangen aangelegd.

Het plangebied

Deellocatie I

Deellocatie I is globaal gelegen tussen de afslag van de A2 en het kruispunt met de Wethouder Schoutenweg. Aan de noordkant van de hoofdweg ligt een parallelweg. In de grasberm tussen beide wegen staan populieren met een stamdikte van 10 tot 20 centimeter. Aan de noordzijde van de parallelweg zijn meer natuurlijke houtopstanden aanwezig, die een afwisselende (niet aaneengesloten) groenstructuur vormen. Direct ten zuiden van de hoofdweg ligt een wetting. Tussen de weg en deze watergang is een smalle berm aanwezig, die snel overgaat in een hoog en steil noordtalud langs de watergang. Het land ten zuiden van de watergang bestaat uit uitgestrekte weilanden. De watergang is het afgelopen seizoen grotendeels intensief opgeschoond, waarbij alle begroeiing onder de waterspiegel en een dikke modderlaag zijn verwijderd. Ten westen van de dam, die voor fietsers ontsluiting biedt naar de Daam van Dijkweg, is alleen vegetatie verwijderd.

De bomenrij nabij de snelweg A2 betreft voornamelijk Canadese populieren. De talud- en

Watergang met talud in deellocatie I

bermvegetatie bestaat voornamelijk uit voedselrijk grasland met veel ruigtesoorten. Op het talud aan de noordkant van de watergang is een hoog aandeel soorten aanwezig die wijzen op bodemverstoring. Waarschijnlijk is recent graafwerk aan het talud verricht. Langs de watergang staan smalle kragen van Liesgras en Scherpe zegge.

Deellocatie 2

Deellocatie 2 betreft de kruising van de N320 met de Wethouder Schoutenweg. Aan de zuidkant van de N320 is aan weerszijde van de kruising een ongeveer 30 meter brede berm aanwezig. In deze berm staan populieren. Ten noorden van de kruising staat een groep bomen op de brede tussenberm van de Wethouder Schoutenweg en de Rietveldseweg (parallelweg). Deze boomgroep bestaat voornamelijk uit Grauwe abelen, waarvan een aantal exemplaren met een aanzienlijke stamdikte.

Ten noordwesten van de kruising ligt, ingesloten door de

kruisende wegen en parallelwegen, een opvallend natuurlijk ingericht gebied. Dit gebied bestaat uit een nat grasland en een geïsoleerde korte watergang met op de noordelijke oever een groep knotwilgen. Ten oosten, zuiden en westen van het kruispunt liggen smalle sloten. Deze zijn grotendeels (bijna) drooggevalen. Verder noordwaarts langs de Wethouder Schoutenweg en de Rietveldseweg zijn de sloten breder en dieper en hebben een hoger waterpeil. Een opvallend verschil in de hoogte van het waterpeil is geconstateerd tussen de watergangen ten westen en ten oosten van de Wethouder Schoutenweg: aan de westkant is het waterpeil aanzienlijk hoger en is meer vegetatie aanwezig. De bermvegetatie bestaat overal uit voedselrijk, vochtig grasland met voornamelijk Grote vossenstaart. Naast algemene graslandkruiden is het aandeel van ruigtekruiden als Fluitenkruid, Gewone Berenklaauw en Smeerwortel groot. Langs de watergangen staat Liesgras en Riet en in de ondiepe delen Sterrenkroos en Mannagras.

Noordwesten van kruising deellocatie 2

Deellocatie 3

Deellocatie 3 betreft de omgeving van de rotonde die de N320 verbindt met de Erasmusweg. In de ongeveer 30 meter brede bermen aan weerszijden van de N320 staan dubbele rijen populieren. Aan de zuidkant grenst het bermgebied aan een smalle watergang, waarachter de Lange Avontuurseweg ligt. Ook in de bermen van de Lange Avontuurseweg staan rijen populieren. De watergang heeft een laag waterpeil en er is ijzerhoudende kwel. Aan de noordkant van de N320 zijn brede watergangen aanwezig, buiten het gebied waar de ingreep plaatsvindt. Opvallend is een met Riet dicht gegroeid moerasgebied aan de noordwestkant van de rotonde.

Rotonde in deellocatie 3

De bermvegetatie bestaat uit Vossenstaart- en Glanshavergrasland. Direct rond de rotonde heeft dit grasland een sterk ruderaal karakter door recente grondwerkzaamheden. In de schaduw van de populieren is het grasland verruigd en zijn soorten als Gewone berenklauw en Fluitenkruid aanwezig. In de berm van de Erasmusweg staan veel rozetvormende kruiden, zoals de licht beschermde Grote kaardenbol.

Deellocatie 4

Deellocatie 4 betreft het traject van een nieuwe ontsluitingsroute vanaf de N320 naar de Beesdseweg. Het traject voert via de noordberm van de N320 en een aangrenzend weiland. In het traject liggen twee sloten. Een opvallend omgevingselement is een met Riet en Braam verruigd terrein, een voormalig akkerland ten westen van het weiland.

Sloot aan noordkant deellocatie 4

In het weiland groeien Engels raaigras en Grote vossenstaart. In de brede grasberm staat een dubbele rij populieren. In de schaduw van de populieren is het grasland verruigd en zijn soorten als Gewone berenklauw en Fluitenkruid aanwezig.

De watergangen liggen aan de noord-, west en zuidkant van het weiland. De watergang direct

ten noorden van de N320 is dicht begroeid met Riet. Bij het recent onderhoud is het Riet tot aan de bodem afgemaaid. Aan de noordkant (ten zuiden van de Beesdseweg) en aan de westkant van het weiland zijn flinke greppels aanwezig. De greppels vallen in droge perioden waarschijnlijk helemaal droog. De begroeiing is gevarieerder dan in de greppel aan de zuidkant.

Deellocatie 5

Deellocatie 5 betreft de meest oostelijk rotonde aan de zuidrand van de bebouwing van Culemborg. De rotonde sluit aan op de provinciale weg N388 en de zuidelijke toegangsroute tot het centrum van Culemborg. De rotonde bestaat uit zowel een autorijbaan als een vrijliggend fietspad. De rotonde is omgeven door bijzonder ruime bermen en droge sloten. De tamelijk droge bermen bestaan uit een voedselrijk Glanshaver- en Vossenstaartgrasland. In de bermen staat een aantal Lindes. Ook aan de Rijksstraatweg richting stadscentrum staat tot aan de volgende rotonde (deellocatie 6) een rij Lindes.

Beek De Meer in deellocatie 5 en 6

Een opvallend omgevingselement is de Meer, een oude rivierarm die 50 meter oostwaarts van de rotonde een loop in noord-zuid richting volgt. Het riviertje heeft een natuurlijke meanderende loop en een natuurlijke oeverinrichting met ondiep natte oeverzones en afkalvende steilwanden. De Meer heeft een aansluiting op de Bisschopgraaf, een verbinding van de Linge met de Lek.

Deellocatie 6

Deellocatie 6 bestaat uit een rotonde die in stedelijk gebied ligt. Ten westen van de rotonde is een groot parkeerterrein aanwezig en de bebouwing van zwembad de Meer. Verder wordt de rotonde omgeven door bedrijfsterrein en het erf van een klein woonhuis. Er staan enkele bomen in de omgeving. De Meer stroomt hier op zeer korte afstand (20 meter) van de rotonde. Het riviertje heeft een natuurlijke meanderende loop en een natuurlijke oeverinrichting met ondiep natte oeverzones en afkalvende steilwanden.

De ingreep

De ingreep betreft de capaciteitsvergroting van de N320, globaal vanaf de aansluiting met de snelweg A2 tot de Rijksstraatweg in Culemborg. De verkeerssituatie op de N320 wordt op zes locaties aangepast; de N320 tussen de A2 en de Wethouder Schoutenweg wordt verbreed, er worden op drie locaties verkeersregelininstallaties geplaatst, wordt een rotonde opgewaardeerd en er wordt een uitvoegstrook aangelegd (zie bijgevoegde kaarten).

Ten behoeve van de ingreep zullen in ieder geval bomen en beplanting worden gerooid en watergangen worden gedempt.

4. RESULTATEN

Flora

Overtredingen van de Flora- en faunawet		
Plantensoort	Artikel 8	Opmerkingen
< geen >		

Uit het bronnenonderzoek zijn Aardaker en Zwanenbloem naar voren gekomen als licht beschermde soorten, die mogelijk binnen het plangebied kunnen voorkomen. Deze soorten zijn tijdens het veldbezoek niet waargenomen. Gezien het huidige beheer van de watergangen worden de soorten ook niet verwacht.

Tijdens het veldbezoek is de licht beschermde soort Grote kaardenbol aangetroffen in deellocatie 3.

Conclusie flora

Door de ingreep worden geen streng beschermde²⁾ plantensoorten verstoord.

Zoogdieren

Overtredingen van de Flora- en faunawet					
Soort(en) of soortengroep	Artikel				Opmerkingen
	9	10	11	12	
< geen >					

Vleermuizen

Het plangebied bevat geen bebouwing en holle bomen die mogelijkheden bieden voor vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. De populieren langs de N320 vormen zeker een landschappelijke structuur waarlangs vleermuizen kunnen vliegen en foerageren. Ze vormen echter geen essentieel onderdeel van het leefgebied. Op basis van zowel inrichting als veldwaarnemingen is geconstateerd dat in de directe omgeving van het plangebied gelegen natuurgebied 'Zandput Rietveldseweg' van belang is als foerageergebied voor vleermuizen, met name Gewone dwergvleermuis en Watervleermuis.

²⁾ Met streng beschermde soorten wordt bedoeld: soorten die zijn vermeld op tabel 2 en tabel 3 van de AMvB art. 75 FF-wet.

Overige streng beschermde zoogdiersoorten

Andere streng beschermde zoogdiersoorten zijn niet aangetroffen en worden, gezien de biotopen in het plangebied, ook niet verwacht.

Licht streng beschermde zoogdiersoorten

Waarnemingen van licht beschermde zoogdieren betreffen Mol (hopen) en Haas. De Haas is zowel in de directe omgeving als binnen het plangebied zelf waargenomen. Haas zal, evenals andere grotere zoogdieren zoals Vos en misschien Ree, vooral als passant het plangebied aandoen. Soorten die in het plangebied verblijven en beschutting vinden zijn vooral kleine bodembewonende soorten als Veldmuis, Bosmuis, Huisspitsmuis, Bosspitsmuis. Kleine marterachtigen als Hermelijn en Bunzing kunnen binnen het plangebied foerageren.

Conclusie zoogdieren

Door de ingreep worden geen streng beschermde zoogdieren verstoord. De genoemde licht beschermde soorten staan vermeld op tabel I van de AMvB art. 75 FF-wet; hiervoor geldt een automatische ontheffing bij onder andere 'ruimtelijke inrichtingen en ontwikkelingen'.

Amfibieën, reptielen en vissen

Overtredingen van de Flora- en faunawet					
Soort(en) of soortengroep	Artikel				Opmerkingen
	9	10	11	12	
Heikikker			x		Deellocatie 2
Kleine modderkruiper			x		Deellocatie I
Bittervoorn			x		Deellocatie I

Amfibieën

Uit bronnenonderzoek blijkt dat in de omgeving vier streng beschermde amfibiesoorten voorkomen: Rugstreeppad, Heikikker, Poelkikker en Kamsalamander. Deze soorten zijn sterk gebonden zijn aan de uiterwaardengebieden van de Lek; Heikikker en Rugstreeppad komen ook ver buiten deze gebieden voor.

De Heikikker komt in kleine populaties op verschillende plekken in het komgrondengebied voor en zelfs in de bebouwde omgeving (industrieterrein de Pavijen). Op zeer korte afstand ten noordoosten van deellocatie 2 bevindt zich een populatiekern (bron: Natuur- en vogelwacht Culemborg, 2009). Geschikte terreinomstandigheden voor de Heikikker zijn aanwezig in het Beesdse Veld (nabij plangebied I).

Tijdens de veldbezoeken zijn op twee locaties roepende Heikikkers gehoord. In het noorden van deellocatie 2 is de Heikikker gehoord in de wegsloot ten westen van de Wethouder Schoutenweg en 250 meter van deellocatie 4 is de Heikikker gehoord in de spoorloot langs de

Parallelwegwest. Ook zijn in deellocatie 2 op twee plekken eiafzettingen van Heikikker geconstateerd.

Op deellocatie 2 is geschikt biotoop voor Heikikker aanwezig. Vooral de watergangen ten westen van de Wethouder Schoutenweg bieden geschikt voortplantingswater voor de Heikikker. De hoofdpopulatie bevindt zich waarschijnlijk op het met griendhout begroeid terrein, ten oosten van de Wethouder Schoutenweg. Ter hoogte van deellocatie 4 vormt de zone langs het spoor een afwisselende droge en natte verbindingzone voor de Heikikker. Op deellocatie 4 is het biotoop weinig geschikt voor Heikikker en de N320 vormt een grote barrière, zodat de aanwezigheid van de soort uitgesloten kan worden op deellocatie 4. Op deellocatie 1 en de directe omgeving is het terrein en watermilieu ongeschikt voor de Heikikker door het intensieve onderhoud van de watergangen en het intensieve gebruik van het aangrenzend agrarisch gebied. Op deellocatie 1 en het nabijgelegen Beesdse veld zijn geen waarnemingen van Heikikker gedaan.

Het vóórkomen van de Rugstreeppad is bekend op het bedrijventerrein de Pavijen. Van het gebied 'Zandput Rietveldseweg' worden geen waarnemingen van de Rugstreeppad vermeld, hoewel dit gebied in het verleden waarschijnlijk geschikte terreinomstandigheden voor de soort geboden heeft. Door de vegetatieontwikkeling is het plangebied ongeschikt voor de Rugstreeppad. De deellocaties zijn intensief onderzocht in het geschikte seizoen en onder optimale weersomstandigheden op het vóórkomen van Rugstreeppad. Er zijn geen waarnemingen gedaan en daarom wordt de aanwezigheid van Rugstreeppad uitgesloten.

Het plangebied bevat geschikt voortplantingswater en landmilieu voor alle licht beschermde amfibieën. De Gewone pad en Middelste groene kikker zijn regelmatig waargenomen. De Kleine watersalamander is enkele malen gevangen in de grote watergang in deellocatie 1, op plekken nabij duikers. Voortplanting van Middelste groene kikker en Kleine watersalamander kunnen worden verwacht in alle permanent watervoerende watergangen. Bruine kikker en Gewone pad kunnen zich ook voortplanten in de watergangen met een laag, tijdelijk waterpeil.

Reptielen

Gelet op de verspreidingsgegevens en het ontbreken van de specifieke biotoopeisen worden binnen het plangebied geen reptielen verwacht.

Vissen

Uit bronnenonderzoek komt naar voren dat in de wateren rond Culemborg Kleine modderkruiper en Bittervoorn voorkomen. Grote modderkruiper komt op verschillende plekken in de omgeving voor, onder andere in de spoorloot langs Parallelweg west (nabij deellocatie 4).

In de grote watergang van deellocatie 1 is zeer frequent de Kleine modderkruiper en eenmaal Bittervoorn geschept. Mogelijk zal de Bittervoorn in de loop van het jaar, door ontwikkeling van vegetatie, in aantal toenemen. In de ondiepe sloten in deellocatie 2, 3 en 4 is de soort niet waargenomen en hier wordt ze ook niet verwacht. De Grote modderkruiper wordt niet in de watergangen in het plangebied verwacht. Aanwezigheid van deze soort zou in de grote watergang in deellocatie 1 mogelijk zijn, maar de ondiepe vegetatierijke verlandingszones die binnen het leefgebied van de soort noodzakelijk zijn, ontbreken in deze watergang.

Conclusie amfibieën, reptielen en vissen

In het plangebied zijn de streng beschermde soorten Heikikker (tabel 3, Habitatrichtlijnsoort FF-wet), Kleine modderkruiper (tabel 2 FF-wet) en Bittervoorn (tabel 3 FF-wet) vastgesteld. Voor deze soorten geldt dat de functionaliteit van de leefgebieden gewaarborgd moet blijven (zie bijlage 1). De (mogelijk) aanwezige licht beschermde amfibiesoorten staan vermeld op tabel 1 van de AMvB art. 75 FF-wet; voor de soorten van deze tabel geldt een automatische onthefing bij onder andere 'ruimtelijke inrichtingen en ontwikkelingen'.

Vogels

Overtredingen van de Flora- en faunawet					
Soort(en) of soortengroep	Artikel				Opmerkingen
	9	10	11	12	
< geen >					
De ingreep is alleen toegestaan: • indien zich geen broedgevallen voordoen (kort vóór de ingreep controle hierop uit (laten) voeren); • indien geen jaarrond beschermde verblijfplaatsen worden verstoord. Zo mogelijk vindt de ingreep plaats buiten het broedseizoen (globale indicatie: september - januari)					

Er zijn enkele broedgevallen van watervogels (Meerkoet en Wilde eend) waargenomen. Nabij deellocatie 3 is in de bomen ten noordoosten van de rotonde een roekenkolonie aanwezig. In het plangebied is vooral broedgelegenheid voor vogels die in bomen broeden. In het aangrenzende weilandgebied is weinig activiteit van weidevogels geconstateerd; waarnemingen betroffen uitsluitend Kievit.

Het aanwezige groen is onderzocht op (mogelijkheden voor) vaste verblijfplaatsen. Er zijn geen bomen met holtes aanwezig in het plangebied. Ook zijn geen jaarrond beschermde nestplaatsen waargenomen en deze worden ook niet verwacht.

Conclusie vogels

Door de ingreep vindt geen verstoring plaats van nesten die jaarrond zijn beschermd. Indien wordt voldaan aan de condities zoals aangegeven in bovenstaande tabel, worden geen broedgevallen verstoord.

Insecten en andere ongewervelden

Overtredingen van de Flora- en faunawet					
Soort(en) of soortengroep	Artikel				Opmerkingen
	9	10	11	12	
< geen >					

Gezien de inrichting van het terrein kan een aantal algemene dagvlinders worden verwacht. Er is

geen geschikt biotoop aanwezig voor streng beschermde soorten.

Conclusie insecten en andere ongewervelden

Uit deze soortengroepen worden geen beschermde soorten verstoord door de geplande ingreep.

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

- Door de ingreep worden de volgende streng beschermde soorten³⁾ verstoord: Kleine modderkruiper (tabel 2 FF-wet) en Bittervoorn (tabel 3 FF-wet) op deellocatie 1 en Heikikker (tabel 3 Habitatrichtlijnsoort FF-wet) op deellocatie 2. Met uitzondering van de hiervoor genoemde soorten worden naar verwachting geen streng beschermde soorten verstoord door de ingreep.
- Natuurgebied 'Zandput Rietveldseweg' (nabij deellocatie 1) vormt een belangrijk foerageergebied voor vleermuizen, met name Gewone dwergvleermuis en Watervleermuis. Aanbevolen wordt om bij de herinrichting van de N320, met name op het gebied van verlichting en geleiding, rekening te houden met het gebruik van natuurgebied 'Zandput Rietveldseweg' door vleermuizen, zodat de functionaliteit van het foerageergebied blijft gehandhaafd.
- In het algemeen geldt dat de werkzaamheden ruim buiten het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden; indien werkzaamheden in of rond het broedseizoen worden uitgevoerd, dient te worden vastgesteld dat er geen enkel broedgeval kan worden verstoord. Er zijn broedgevallen van watervogels vastgesteld (onder andere Meerkoet en Wilde eend). In deellocatie 3 is een roekenkolonie aanwezig. Versturende activiteiten mogen pas plaatsvinden nadat broedgevallen op natuurlijke wijze zijn geëindigd (en de jonge vogels definitief zijn uitgevlogen) en voordat zich nieuwe broedgevallen voordoen.
- Voor alle soorten (beschermde en niet beschermde) geldt de algemene zorgplicht. Deze houdt in dat de werkzaamheden op een zodanige wijze worden uitgevoerd dat planten en dieren zo min mogelijk worden verstoord.

Consequenties aanwezigheid beschermde soorten (FF-wet) bij ruimtelijke ingrepen en ontwikkelingen.

Algemeen	Voor het verstoren van alle soorten geldt de algemene zorgplicht.
Tabel 1	Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een automatische vrijstelling.
Tabel 2	Voor het verstoren van soorten van tabel 2 is een ontheffing inzake de FF-wet vereist, tenzij aantoonbaar wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde en voor de situatie passende gedragscode, of de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen wordt gewaarborgd.
Tabel 3	Voor het verstoren van soorten van tabel 3 is een ontheffing inzake de FF-wet vereist, tenzij de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen wordt gewaarborgd. Voor Habitatrichtlijnsoorten geldt dat de ontheffing moet worden aangevraagd op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn.
Vogels	Voor het verstoren van vogels is een ontheffing inzake de FF-wet vereist, tenzij de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen wordt gewaarborgd. Voor vogels geldt dat de ontheffing moet worden aangevraagd op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

³⁾ Met streng beschermde soorten wordt bedoeld: soorten die zijn vermeld op tabel 2 en tabel 3 van de AMvB art. 75 FF-wet.

- In z'n algemeenheid dienen de verstorende werkzaamheden zo beperkt mogelijk te zijn (algemene zorgplicht). In elk geval dient de verstoring beperkt te blijven tot het (netto) plangebied. Ook materialenopslag, bouwketen etc. dienen zo mogelijk binnen de begrenzing van het plangebied een plaats te krijgen en mogen in elk geval geen verstorend effect hebben buiten het plangebied.
- Ook dient, vanuit de zorgplicht, de periode van uitvoering zo gekozen te worden, dat dieren zo min mogelijk worden verstoord. Aanwezige dieren (algemene soorten, en soorten zonder bijzondere beschermingsstatus) worden weggevangen of op een onschadelijke wijze verdreven naar een geschikt biotoop.
- Bij de werkzaamheden is het van belang de bestaande, te handhaven landschapselementen als grasland, houtopstanden en struwelen niet aan te tasten.

BRONNEN

ALGEMENE LITERATUUR

- Bos, F. en M. Wasscher**, 1998, *Veldgids Libellen* - KNNV uitgeverij, Utrecht.
- Bos, F., D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting**, 2006. *De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming. Nederlandse fauna 7.* - Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M Thissen (red)**, 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren.* - Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging. Utrecht.
- Dijkstra, K.-D. B., V.J. Kalkman, R. Ketelaar en M.J.T. van der Weide**, 2002. *De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse fauna 4.* - Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland.
- Kapteyn, K.** 1995. *Vleermuizen in het landschap.* - Provincie Noord-Holland e.a., Uitgeverij Schuyt en Co, Haarlem.
- Kapteyn, K.**, 1999. *Vleermuizen in huis.* Uitgave van de provincie Noord-Holland, Haarlem.
- Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers** 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen - Onderzoek naar verspreiding en ecologie.* - KNNV-Uitgeverij, Utrecht.
- Lina, P.H.C. en G. van Ommering**, 1994. *Bedreigde en kwetsbare zoogdieren in Nederland* - Informatie- en KennisCentrum natuurbeheer, Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Wageningen.
- Lina, P.H.C. en G. van Ommering**, 1996. *Bedreigde en kwetsbare vogels in Nederland: toelichting op de Rode Lijst* - Informatie- en KennisCentrum Natuurbeheer, Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Wageningen.
- Meijden, R. van der, B. Odé, C.L.G. Groen, J.-P.M. Witte en D. Bal**, 2000. *Bedreigde en kwetsbare vaatplanten in Nederland. Basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst.* - Nationaal Herbarium, Leiden en Stichting FLORON, Leiden.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit**, 2005. *Buiten aan het werk? Houd rekening met beschermde dieren en planten!* - Brochure Min. van LNV.
- Ministerie van Verkeer en Waterstaat e.a.**, 2004. *Meerjarenprogramma Ontsnippering.* - Dienst Weg- en Waterbouwkunde, Delft.
- Ommering, G. Van, I. van Halder, C.A.M. van Swaaij en I. Wynhoff**, 1995, *Bedreigde en kwetsbare dagvlinders in Nederland*, - IKC Natuurbeheer, Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Wageningen.
- Hustings, F. & J.W. Vergeer**, 2002. *Atlas van de Nederlandse broedvogels.* - KNNV-uitgeverij.
- Weeda, E.J., R. Westra, Ch. Westra & T. Westra**, 1985. *Nederlandse ecologische flora, wilde planten en hun relaties.* - IVN i.s.m. VARA en VEWIN.

SPECIFIEKE LITERATUUR ONDERHAVIG PROJECT

- Natuur- en vogelwacht Culemborg**, 2009. *Bouwstenen gedragscodes beheer Flora- en fauna-wet van de gemeente Culemborg.* NVWC, Culemborg

INTERNET

- Het Natuurloket (www.natuurloket.nl)
- Ravon (www.ravon.nl)

Bijlagen

Bijlage I. Samenvatting verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet (FF-wet)

Onderstaande tekst bevat de voor het onderhavige project belangrijkste aspecten van de Flora- en faunawet. Uiteraard is alleen de wettekst bepalend; aan onderstaande tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend.

Middels de Flora- en Faunawet (FF-wet) zijn in beginsel alle inheemse planten- en diersoorten beschermd en voor alle soorten geldt de wettelijke zorgplicht. Een aantal planten- en diersoorten heeft een bijzondere beschermingsstatus ('beschermde soorten'). Een ingreep kan een effect hebben op dergelijke eventueel aanwezige, beschermde planten- en diersoorten. Een initiatiefnemer heeft de wettelijke plicht om na te gaan of door de ingreep beschermde soorten worden verstoord; de bewijslast ligt bij de initiatiefnemer, die moet aantonen dat geen soorten worden verstoord (waardoor één of meer van de artikelen 8 t/m 12 van de FF-wet worden overtreden) of hij moet een ontheffing voor deze verstoring aanvragen bij het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I).

Artikelen 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet.

- Art. 8 Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Art. 9 Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Art. 10 Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
- Art. 11 Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Art. 12 Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

De eerste stap van zo'n procedure is een quickscan. In een quickscan wordt getracht zo veel mogelijk uitsluitsel te krijgen over de aanwezigheid of afwezigheid van beschermde soorten en, bij aanwezigheid, over de vraag of verstoring aan de orde is. Waar mogelijk wordt gekeken hoe eventuele verstoring kan worden voorkómen of worden verminderd.

Indien verstoring niet kan worden voorkomen, dient een ontheffing te worden aangevraagd. Deze dient, vergezeld van een activiteitenplan ingediend te worden bij de Dienst Regelingen van het ministerie van EL&I. In het activiteitenplan wordt onder andere uitgebreid ingegaan op het doel van de aanvraag, wordt een onderbouwing gegeven en wordt ingegaan op de wijze waarop met (streng) beschermde soorten wordt omgegaan. De verwerking van de aanvraag door de Dienst Regelingen kan geruime tijd in beslag nemen (in het algemeen minstens 2 maanden maar ook 6 maanden is niet uitzonderlijk).

Middels een Algemene Maatregel van Bestuur in 2005 is de toepasbaarheid van de FF-wet verder vorm gegeven. In deze AMvB is een onderscheid gemaakt in drie bijzondere beschermingsregimes; de beschermde soorten zijn onderverdeeld in drie groepen en elk van deze soortengroepen is vermeld op drie tabellen (zie tekstkader volgende pagina). De soorten van tabel 3 hebben de hoogste beschermingsstatus.

Vogels kennen een apart beschermingsregime, los van de tabellen-indeling. Sinds 26 augustus 2009 zijn de nesten van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd. Ook kan voor een aantal soorten van tabel 3 geen ontheffing meer worden verkregen (tenzij een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn van toepassing is); indien vaste verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig zijn, dient de ingreep plaats te vinden op een zodanige wijze dat -althans ingevolge de FF-wet- geen sprake is van verstoring, omdat de functionaliteit van de verblijfplaatsen wordt gewaarborgd.

Toelichting tabellen soorten Flora- en faunawet

In onderstaande tabellen staan alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet (FF-wet). De tabellen zijn aan de ene kant aan de orde bij ontheffingverlening voor artikel 75 en aan de andere kant bij vrijstellingen in het kader van het *Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen* (AMvB artikel 75).

Vogelsoorten zijn in de oorspronkelijke tabellen van het ministerie van LNV niet apart opgenomen, omdat het een erg lange lijst is. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd (behalve exoten).

Toelichting tabel 1

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

Toelichting tabel 2

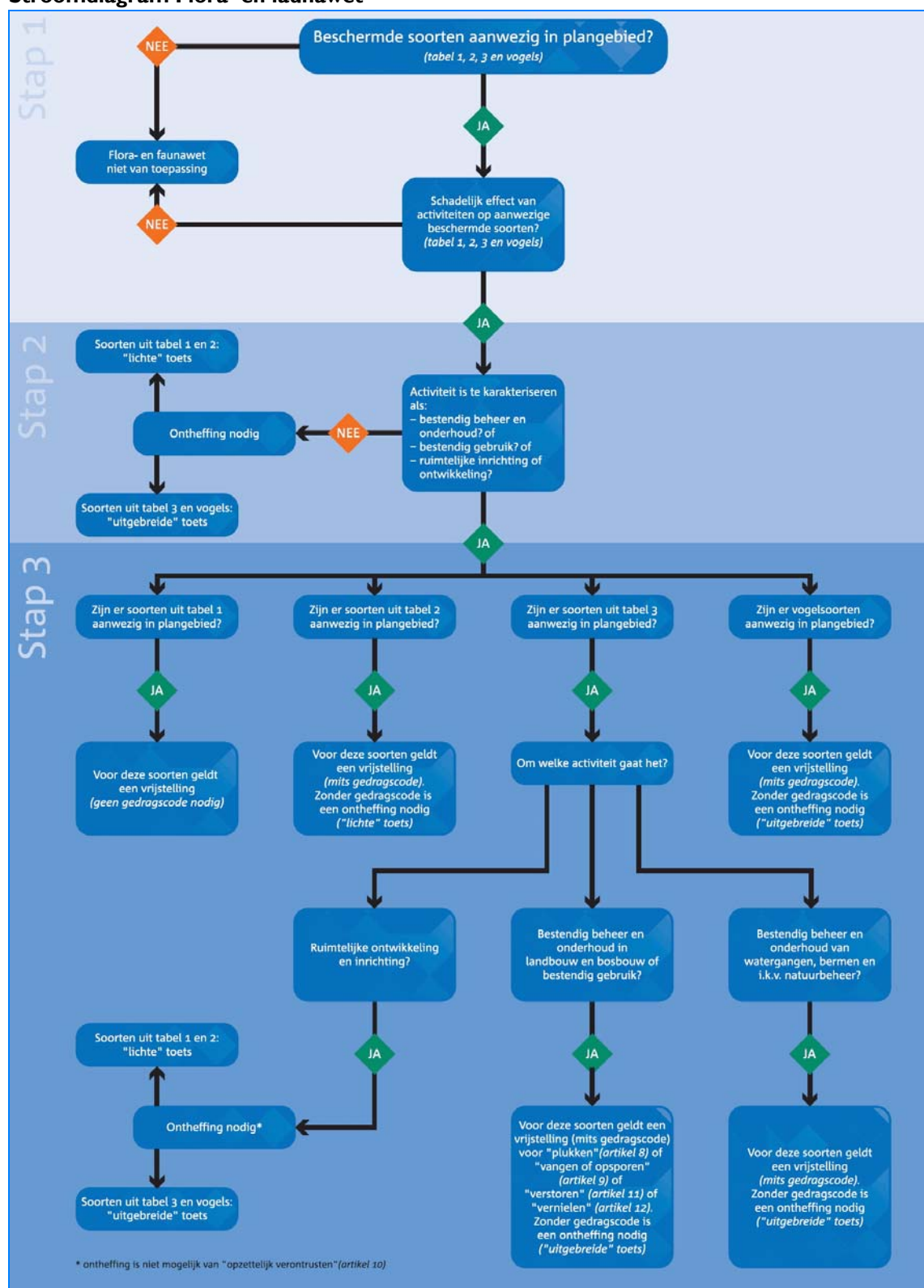
- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van EL&I goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3).

Toelichting tabel 3

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van EL&I goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de FF-wet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Voor het verstoren van deze soorten is een ontheffing nodig.
- Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.
- Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria:
 - 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang;
 - 2) er is geen alternatief;
 - 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn. uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).

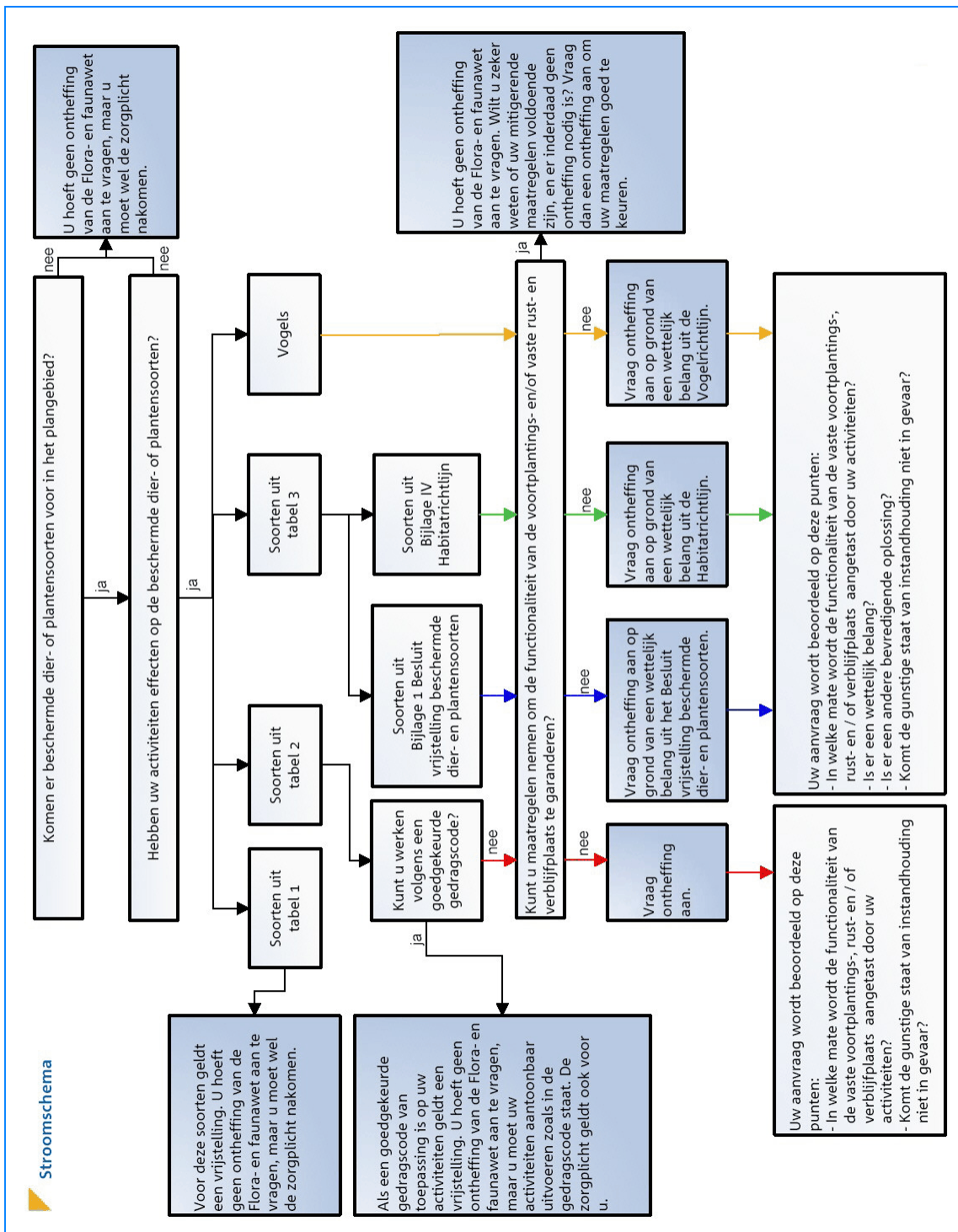
De uitgebreide toets voor ontheffingverlening geldt ook voor alle vogelsoorten.

Stroomdiagram Flora- en faunawet

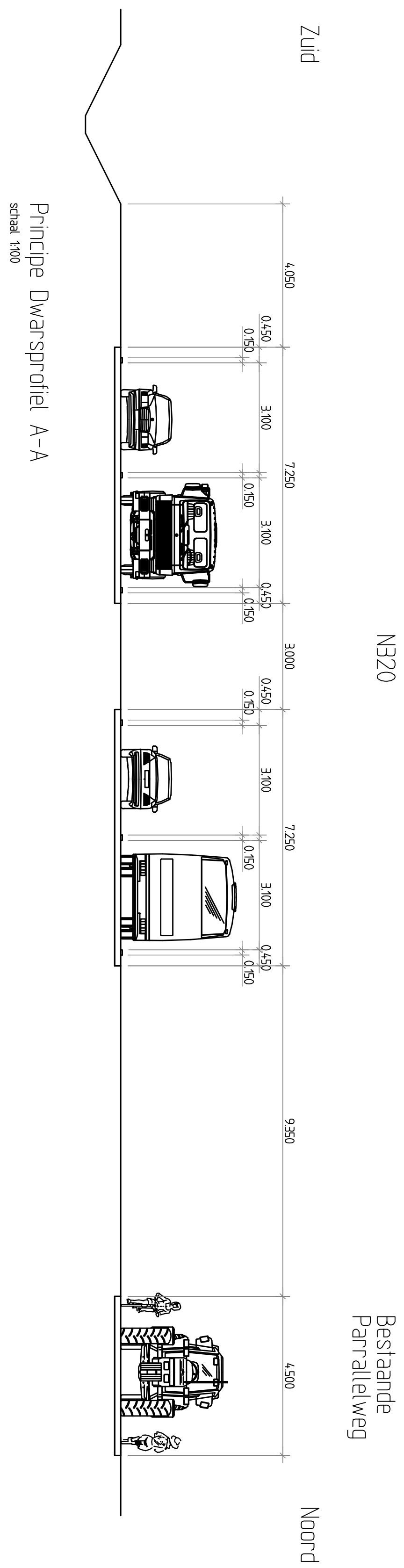
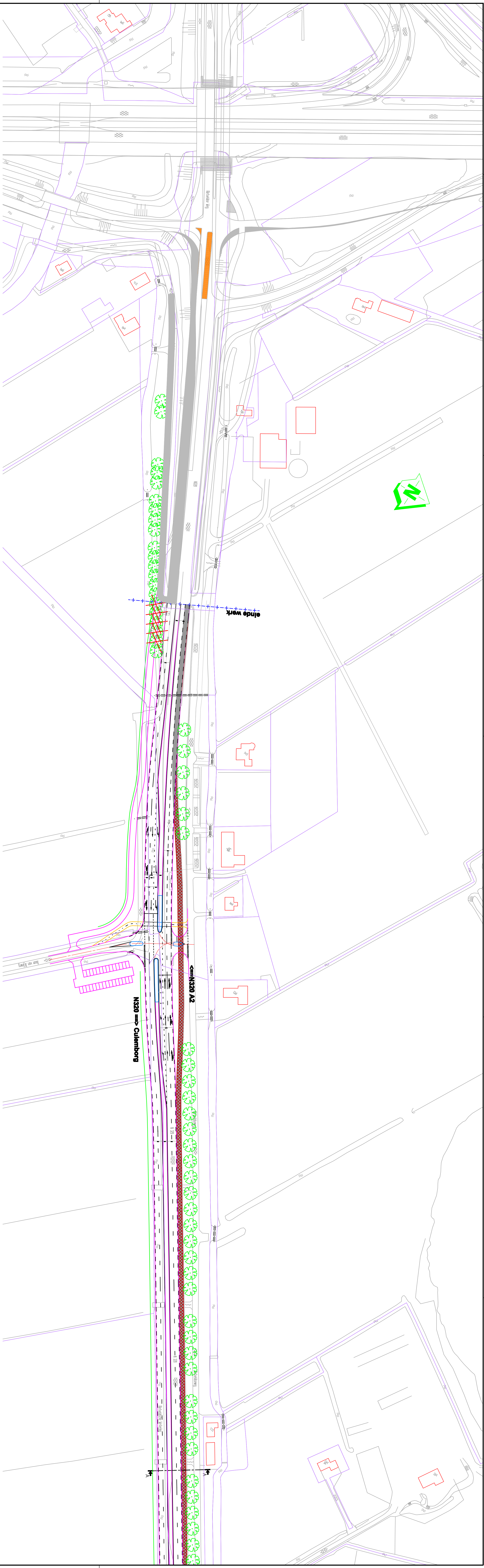

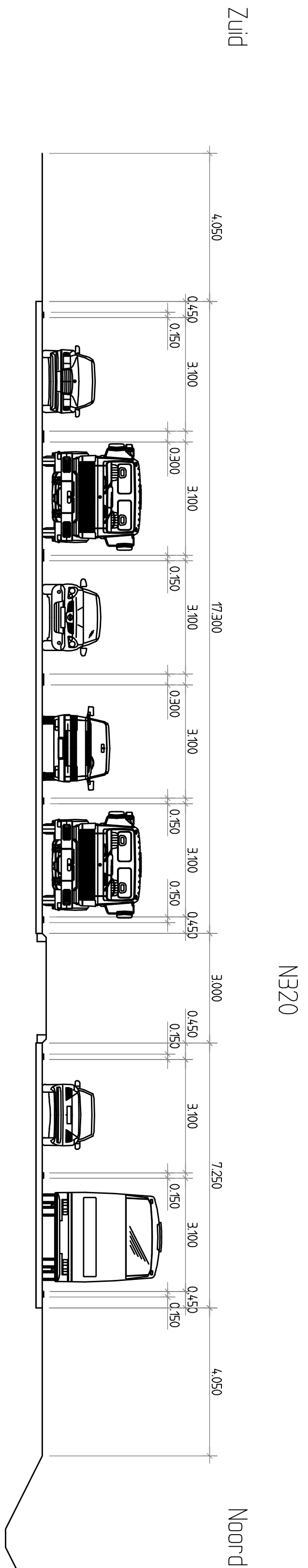
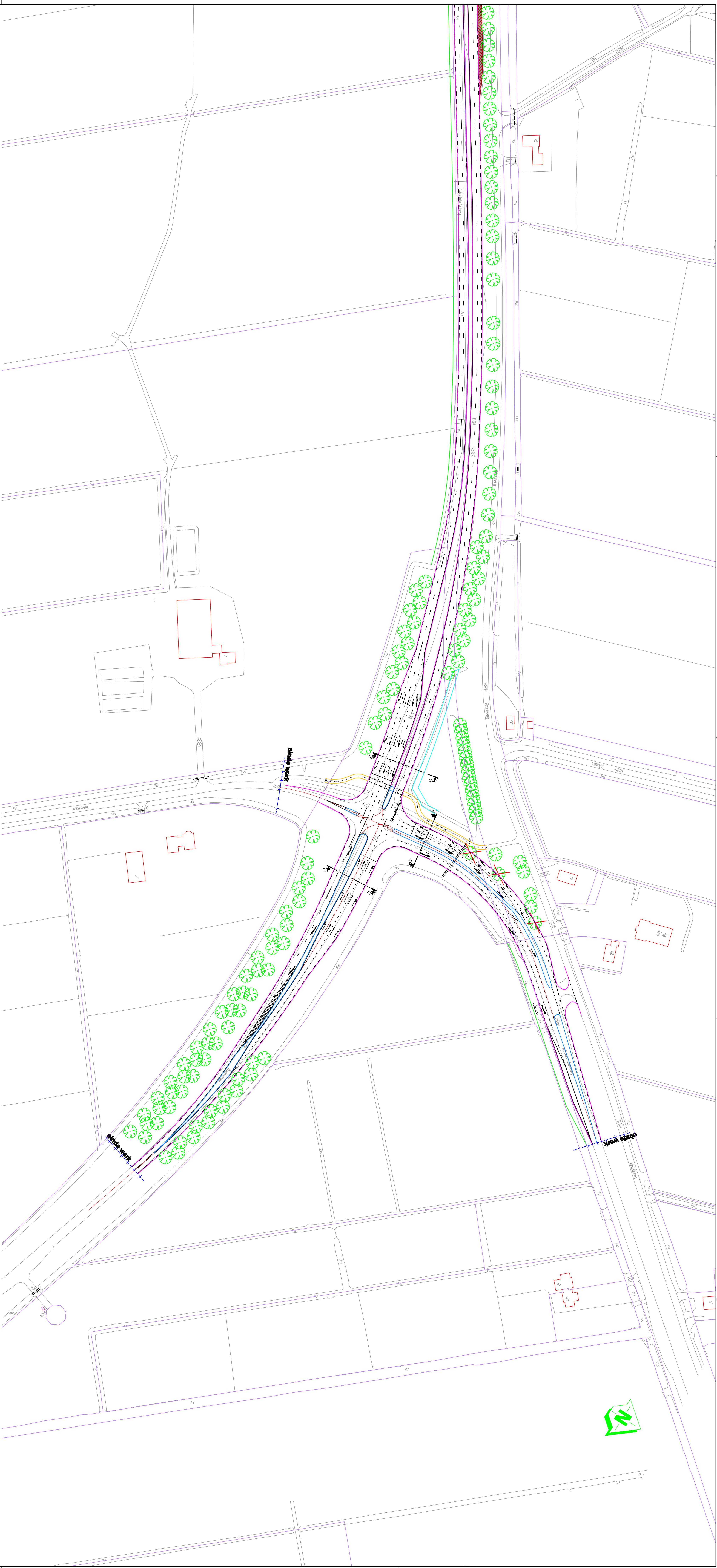
(Zie ook het stroomdiagram op de volgende pagina).

Stroomdiagram voor Ruimtelijke ontwikkelingen per 26 augustus 2009

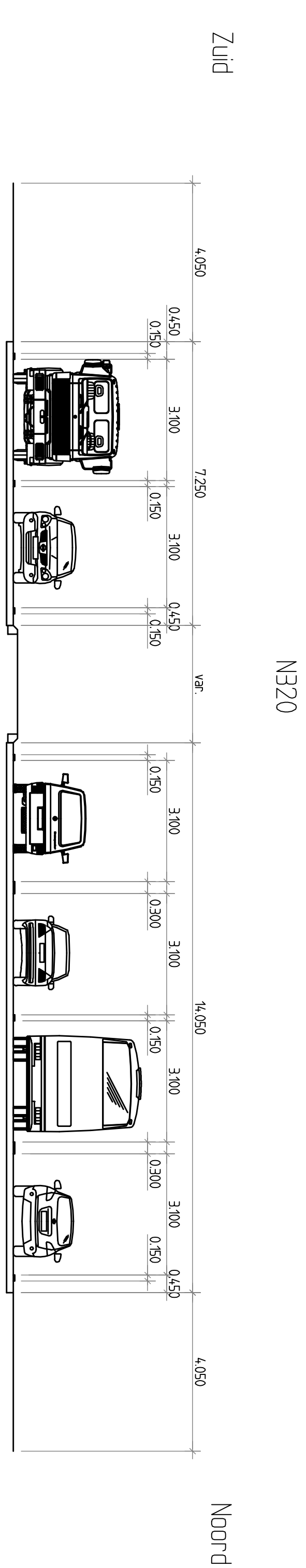
Kaarten

[illegible]

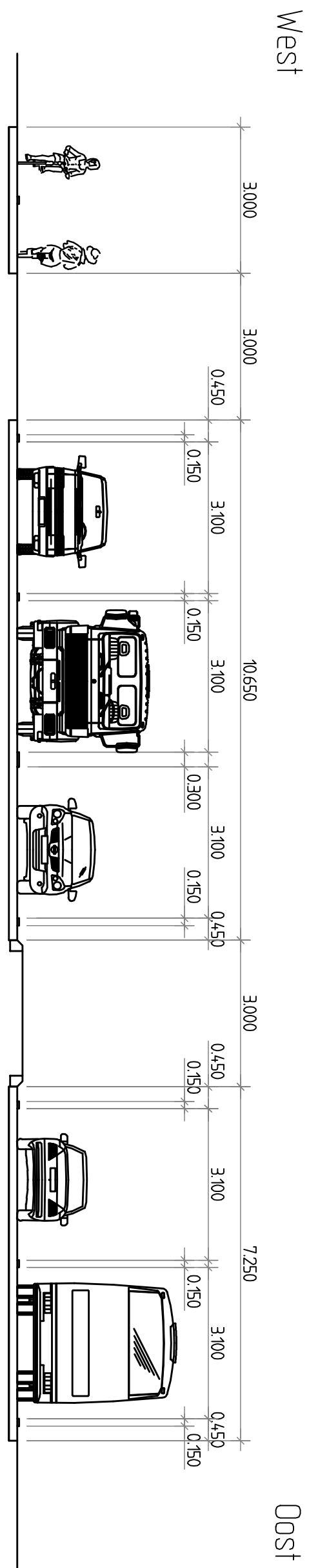
Principe Dwarsprofiel B-B

schaal 1:50

Principe Dwarsprofiel C-C

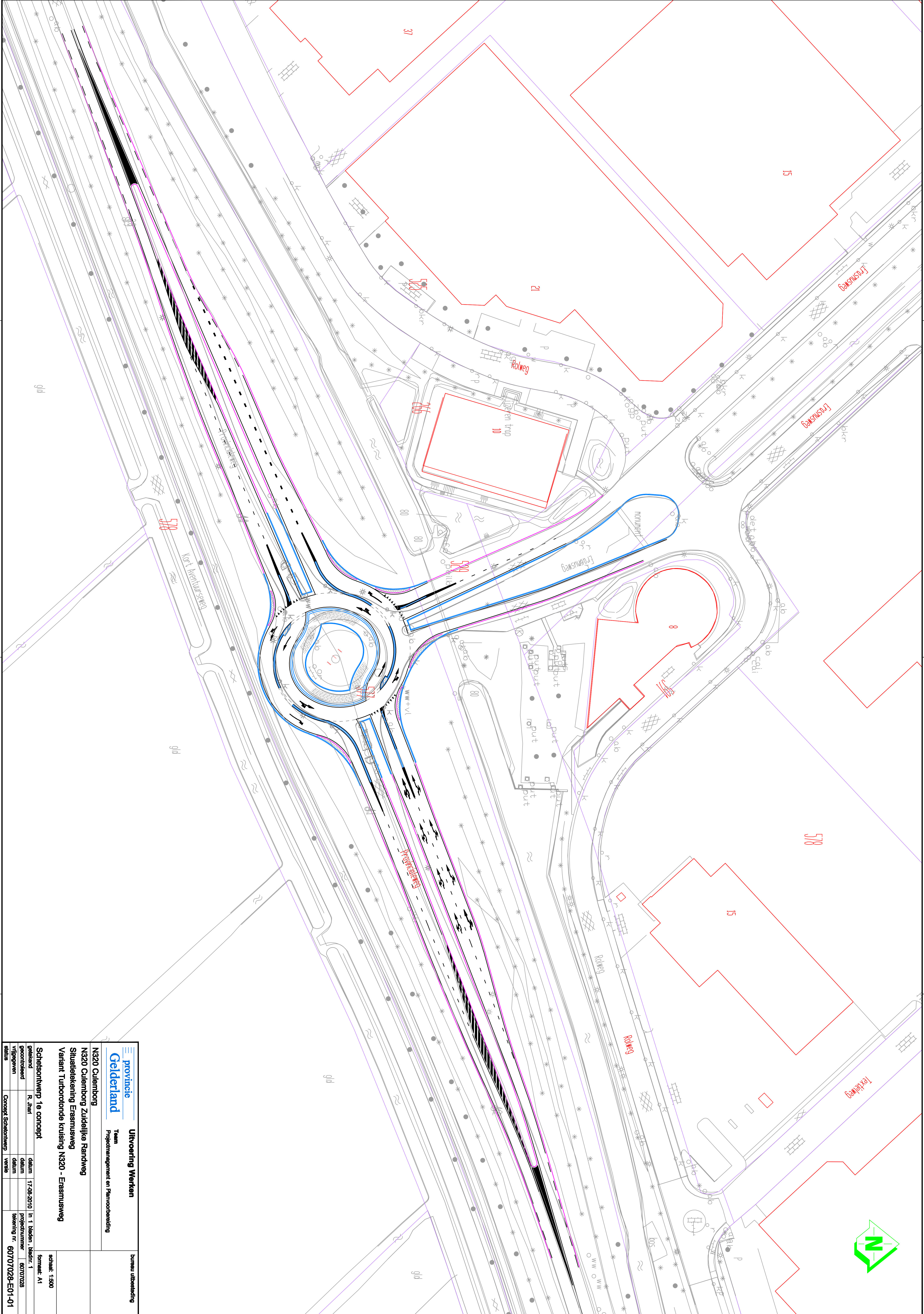
schaal 1:50

Principe Dwarsprofiel D-D

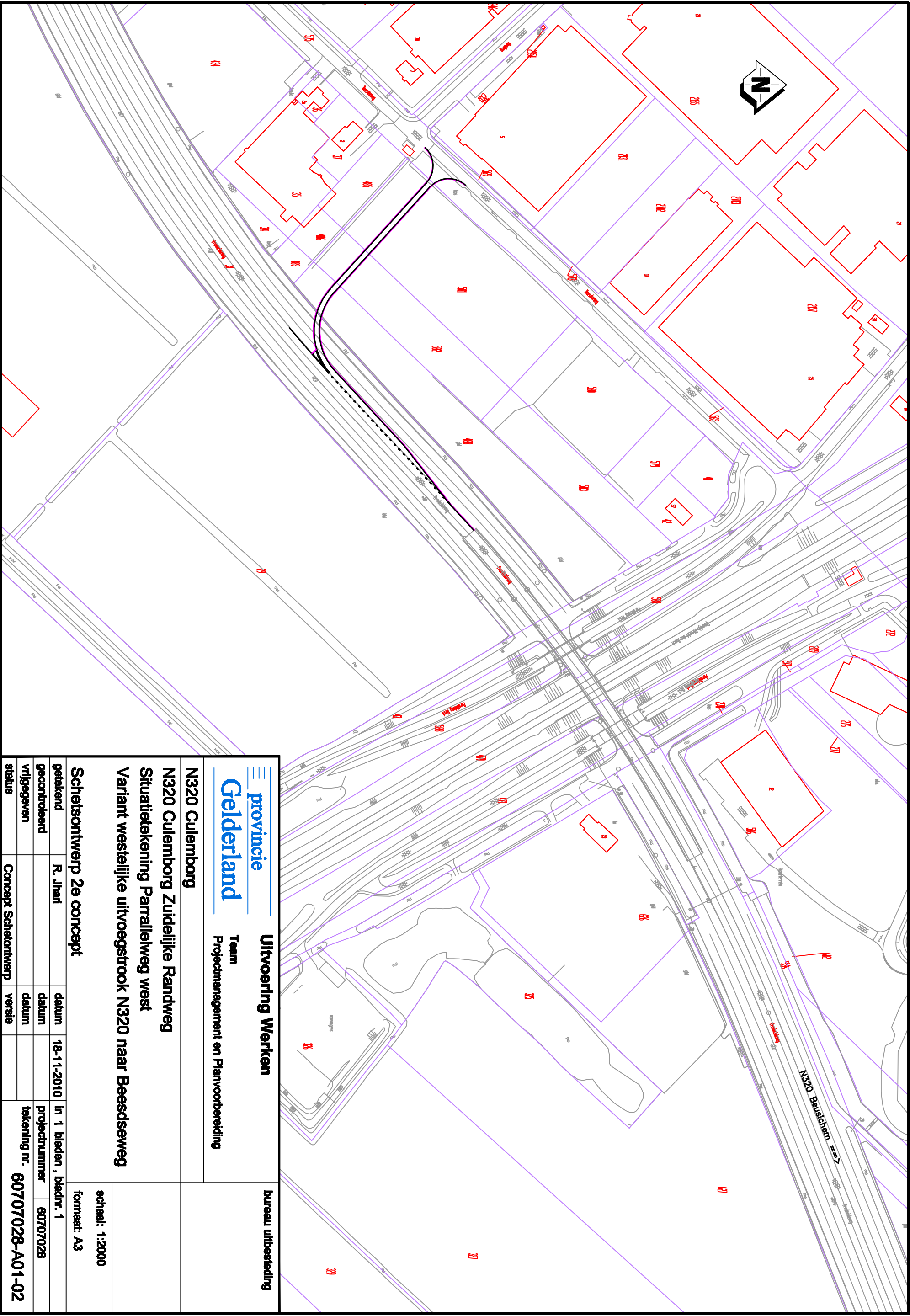
schaal 1:50

provincie		Uitvoering Werken		bureau uitvoering	
Gelderland		Team			
		Projectmanagement en Planoverzicht			
NS20 Oudeborg					
NS20 Oudeborg Zuidelijke Randweg					
Situatiekeuring Wetthouder Schoutenweg					
Variant 2x2, Aansluiting A2 tot Wetthouder Schoutenweg					
Schetsontwerp 1e concept				schaal: 1:1000	
getekend		R. J. J. J.		in 2 bladen, blad: 2	
gecontroleerd		S. J. J. J.		formaat: A4/A1	
uitgevoerd		S. J. J. J.			
Ontwerp Schetsontwerp		datum		projectnummer	
		10-2010		60707028	
		10-2010		S-60707028-100-A	

provincie		Uitvoering Werken		bureau uitbesteding	
Gelderland		Team			
Projectmanagement en Planvoorbereiding					
N320 Cuijlenburg					
N320 Cuijlenburg Zuidelijke Randweg					
Situatietekening Erasmusweg					
Variant Turbotronde kruising N320 - Erasmusweg					
Schetsontwerp 1e concept				schaal: 1:500	
getekend		R. Jhrnl		formaat: A1	
gecontroleerd					
vrilijgeven					
Concept Schetsontwerp		datum		in 1 blad, bladnr. 1	
status		datum		projectnummer	
		versie		tekening nr.	
				60707028-E01-01	

R:\w\p\projecten\N320Cuijlenburg zuidelijke randweg\1. SITUATIE Tekening\07028-E01-01.dwg

provincie Gelderland					Uitvoering Werken		bureau uitbesteding	
Team Projectmanagement en Planvoorbereiding								
N320 Culemborg								
N320 Culemborg Zuidelijke Randweg								
Situatietekening Parallelweg west								
Variant westelijke uitvoegstrook N320 naar Beesdseweg								
Schetsontwerp 2e concept					schaal: 1:2000 formaat: A3			
getekend		R. Jharl	datum	18-11-2010	In 1 bladen , bladnr. 1			
gecontroleerd			datum		projectnummer		60707028	
vrijgegeven			datum		tekening nr.		60707028-A01-02	
status		Concept Schetsontwerp	versie					

